

سخنرانی در نشست ویژه ستاد بحران آذربایجان شرقی

ابراز همدردی و تسلیت با آسیب دیدگان سیل آذربایجان شرقی / جایگاه آذربایجان در انقلاب مشروطه، انقلاب اسلامی و دفاع مقدس / حادثه سیل آذربایجان، هشدار به همه ملت ایران / حادثه نوعی امتحان / مسئولیت انسان در برابر طبیعت / لزوم خودداری از تخریب طبیعت / خاطره ای از وقوع سیل در قم / لایروبی برای دریاچه ارومیه مانع از بروز خسارات بیشتر / مسئولیت انسان در برابر دریا، طبیعت و ... / لزوم انجام اقدامات و پیشگیری های لازم برای جلوگیری از خسارات ناشی از بلایای طبیعی / درس آموزی وسایل ارتباط جمعی / تمیز بودن خیابان ها، نبودن معتاد، گدا و رسیدگی به امور مردم از معروف های بزرگ روزگار / پیش بینی حوادث و اطلاع رسانی در مورد آنها / نقش وسایل ارتباط جمعی و فضای مجازی در اطلاع رسانی حوادث / هوشیاری در برابر خطرهای فضای مجازی / اهمیت وسایل ارتباط جمعی / نقش اینترنت و فضای مجازی در آگاهی بخشی و اطلاع رسانی به مردم / حضور تمامی اقشار در حوادث / وظیفه بنیاد مسکن در حوادث سیل و ... / جبران سریع خسارات کشاورزی / تشکر از هلال احمر و نیروهای مسلح

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين و صلى الله على سيدنا و نبينا محمد و آله الطيبين الطاهرين و صحبه المنتجبين

خداوند بزرگ را شاکرم که به من و هیئت همراه توفیق مجدد داد که امروز میهمان شما مردم فهیم و دلاور آذربایجان شرقی و به ویژه تبریز باشیم.

هدف اصلی از این سفر ابراز تسلیت و همدردی نسبت به آسیب دیدگان این حادثه بود؛ البته مردم شاهد این حوادث در استان های مجاور هم در حد پایین تر بودند؛ در آذربایجان غربی، اردبیل، کردستان، ولی تعداد افرادی که در این استان جان به جان آفرین تسلیم کردند و به رحمت حق شتافتند و نیز خسارت ها بیشتر بود و نیاز بود که از طرف ملت ایران و دولت ایران به مردم آذربایجان اعلام کنیم که ما همواره در کنار شما هستیم. شما حق بزرگی بر گردن انقلاب، کشور و عظمت ایران در تاریخ داشته اید. همچنین سهمی که در انقلاب مشروطه و انقلاب اسلامی داشته اید؛ اگر ۲۹ بهمن سال ۵۶ نبود نمی دانیم آیا انقلاب ما به همین راحتی و به زودی به پیروزی می رسید یا نه. نقش مردم این خطه، نقش بسیار پر رنگی بود. در حوادث بعد هم همین طور بود.

در سال ۵۸ مسائلی که پیش آمد، مردم دلیر آذربایجان خیلی سریع و با قدرت توانستند مسائل را حل کنند. آن ایام هم به

دعوت شهید آیت الله مدنی در تبریز بودم و شاهد آن حوادث در تبریز بودم. در دفاع مقدس نیز همه جا این مردم به خوبی امتحان خود را پس دادند.

این مردم شایسته قدردانی بالا و والا از سوی همه ملت ایران هستند. مقام معظم رهبری هم همیشه توجه دارند، مربوط به همین خطه و فرزند همین دیار است و الحمدلله در استان شاهد هماهنگی بسیار خوبی هستیم. نماینده محترم ولی فقیه در استان، آیت الله شبستری که ارادت ما به ایشان بیش از ۴۰ سال است؛ در مدت طولانی در خدمت ایشان بودیم، در مقاطع و مسائل مختلف، در قبل از انقلاب، بعد از انقلاب، مجلس شورای اسلامی، حوادث مختلف، در مجلس خبرگان رهبری و الحمدلله مسئولین لایقی که این استان داشته و دارد؛ استاندار محترم، فرمانداران، مدیران کل، بخشداران، دهیاران و همین طور نیروهای مسلح این دیار؛ ارتش، سپاه، بسیج، نیروی انتظامی، نه تنها در این حوادث، در مسئله امنیت همواره در همه جا و در همه مقاطع در صحنه بوده‌اند.

حادثه‌ای که پیش آمد، اولاً یک هشدار به همه ماست. در طول تاریخ بشر با این گونه حوادث مواجه بوده؛ حالا بلایای طبیعی اسمش را می‌گذاریم، اسمش را غیره منظره می‌گذاریم، مثل جنگ و مسائل مختلف. به هر حال تاریخ بشر با فراز و نشیب توأم است. زمان پیغمبر هم همین طور بوده، زمان انبیا دیگر هم همین طور بوده، زمان ائمه اطهار هم همین طور بوده؛ اما خود حادثه اولاً برای همه امتحان است. هر حادثه‌ای که رخ می‌دهد، ما در آن حادثه وارد یک امتحان جدید می‌شویم و باید در برابر خداوند بزرگ، تاریخ و ملت آن امتحان را به خوبی پس بدهیم و وظیفه خود را انجام بدهیم. در واقع آنجا معلوم می‌شود که درجه احساس مسئولیت، درجه همکاری، تعاون و امر به معروف مان چقدر است. ما فکر می‌کنیم امر به معروف همین است که مثلاً به طرف بگوید نمازت را سر وقت بخوان یا خانم حجابت را مراعات کن، نه، تمام نیکی‌ها معروف‌اند. در روایات داریم که اگر از جاده‌ای عبور می‌کنید و سنگی افتاده، آن سنگ را بردارید برای اینکه ممکن است در تاریکی شب کسی با آن سنگ مواجه شود، توجه نداشته باشد، ضربه ببیند. آن بیان امیرالمؤمنین در نهج‌البلاغه است که فرمود: همه شما مسئول هستید حتی عن البقاع و البهائم؛ امیرالمؤمنین فرمود: در برابر کل طبیعت، تمام سرزمین، تمام کوه‌ها، تمام دشت‌ها، تمام دره‌ها، دریاچه‌ها و تالاب‌ها مسئول هستید، روز قیامت باید جواب بدهید. ما در برابر همه جنبندگان مسئولیم. در برابر حیوانات هم مسئولیم. مسئولیت ما مسئولیت سخت و سنگینی است.

شما ببینید اگر نسبت به طبیعت، نسبت به سرزمین، دیار و وطن خودمان وظایف خود را به خوبی انجام ندهیم، این طبیعت یک روزی به ما جواب می‌دهد. ما باید خودمان را آماده بکنیم.

بله آدم غافل می‌شود، یک رودخانه‌ای هست، ممکن است سالیان دراز سیلی از آن عبور نکند؛ اما این رودخانه‌ای که درست شده در طول تاریخ و قرن‌ها، معلوم است یک روزی این رودخانه می‌تواند باعث مرگ ده‌ها نفر، صدها نفر، بیشتر یا کمتر شود. ما خودمان سال‌ها در حوزه علمیه قم بودیم، به این رودخانه قم که نگاه می‌کردیم می‌گفتیم این رودخانه به این بزرگی را برای چه درست کرده‌اند؟ اینجا که خبری نیست. یک جوی باریک آب بود وسط این رودخانه، خبر دیگری نبود. همان ایامی که ما قم بودیم یک سال بارندگی شدید شد، تمام این رودخانه مالا مال از آب بود، حتی یک جاهایی آب فوران کرده بود و از روی پل عبور می‌کرد. آدم آنجا می‌فهمید که این کار درست بوده است، درست کردن این رودخانه و پل‌ها حکمتی داشته؛ زندگی ما هم همین طور است. ما خودمان را برای یک ساعت آماده می‌کنیم، ممکن است آن ساعت ۵ سال بعد اتفاق بیفتد، ۱۰ سال بعد اتفاق بیفتد، ما باید خودمان را برای آن روز و حادثه آماده بکنیم. شما می‌بینید در همین حوادثی که آیت الله شبستری گفتند پیرمردها هم می‌گویند که ما یادمان نمی‌آید، در یک روز این

همه بارندگی باشد و رودخانه‌ها طغیان بکند. اگر لایروبی به خاطر دریاچه ارومیه نبود، امروز چه می‌شد؟ امروز در برابر این مصیبت و حادثه غمناک، مصیبت‌ها ده‌ها برابر می‌شد. اگر به داد خود دریاچه ارومیه نمی‌رسیدیم و اگر به فکرش نبودیم و به فکرش نباشیم چه حادثه‌ای برای ما به وجود می‌آورد؟

این طور نیست که در برابر دریا مسئول نباشیم؛ حتی عن البقاع و البهائم؛ ما مسئولیم. امیرالمؤمنین می‌گوید در برابر سرزمین‌تان باید پاسخ بدهید، شما مسئولید. ما دریا را رها کنیم که پر از نمک شود، بعد اگر طوفان شود، چه می‌شود؟ این دشت زیبای اطراف دریاچه، دشت عجب شیر را قبلاً با هلی کوپتر دیده بودم، امروز هم دیدیم، قبلاً هم بارها به این منطقه آمده‌ام. دشت‌های زیبای اینجا را دیده‌ام، اگر به دریاچه ارومیه نرسیم، نمک آنجا و یک طوفان می‌تواند تمام این درخت‌ها و زراعت و تمدن ما را در هم بکوبد و از بین ببرد. آن دریاچه ارومیه باعث خیر شد، لایروبی‌هایی که شد، برای اینکه امروز راحت‌تر بتواند این مسیل‌ها و سیل را به سمت دریا بکشد و خسارت‌ها را کم کند. اگر سدها نبود، همین سدی که امروز بهره برداری از آن رسماً آغاز شد؛ اگر سد کلکان بستان آباد نبود چقدر از روستاهای ما خسارت می‌دید و آسیب می‌دید.

معلوم است ما یک سری کارها را باید انجام بدهیم. اقداماتی را امروز می‌توانیم انجام دهیم که حوادث مشابه ممکن است سال دیگر هم پیش بیاید، ۵ سال دیگر پیش بیاید، ۱۰ سال دیگر پیش بیاید. باید خودمان را آماده بکنیم و آنچه را که لازم است امروز انجام بدهیم. برای سلامت فردای خودمان، فرزندان خودمان، وطن خودمان.

واقعاً خیلی تأثر انگیز است وقتی که آدم می‌بیند، یک جوانی در همین روستای چنار که امروز رفتیم، گفت من همه خانواده‌ام را از دست داده‌ام. به او گفتم چند نفر بودند؟ گفت: هشت نفر. پدرم، مادرم، خواهر، برادر؛ همه را از دست داده‌ام. این غم بزرگی است. اگر دلداری مردم همان روستا نباشد، برادری آنها نباشد، روستای پایین دست همین روستای چنار ظاهراً آسایش دیزج بود، در آن روستا از ماشین پیاده شدیم، دانش آموزان شعر می‌خواندند و به خاطر حادثه‌ای که برای روستای همجوارشان پیش آمده تسلیت می‌گفتند. این برادری و محبت؛ اینکه می‌بینید در یک روستای سیل می‌آید همه مردم تکان می‌خورند، همه مردم متأثر می‌شوند، کل آذربایجان، کل ایران، حالا وسائل ارتباط جمعی هم خیلی سریع حوادث را منتقل می‌کند، شاید اگر این همه وسائل ارتباط جمعی نبود نمی‌توانستیم مجسم کنیم که چطور این سیل ماشین را برد؟ دهن به دهن می‌گفتند این طور شد، الان حوادث را به صورت فیلم مستند توسط همین افرادی که در کنار روخانه بوده‌اند، مشاهده می‌کنید.

وسائل ارتباطی هم درس آموز برای ماست، هم به ما می‌گوید واقعیت‌ها چیست و هم در عین حال این تأثر را عمومی و در سراسر کشور منتشر می‌کند. مردم ایران مردم خیلی خوبی هستند. واقعاً اگر این مردم با عشق، محبت، یکپارچگی، وحدت و اخوت نبودند، دشمنان بزرگی که در منطقه و در دنیا علیه ما هستند، شرایطی که امروز در غرب و در منطقه ما پیش آمده، این وحدت، اتحاد و برادری است که ما را حفظ کرده، امنیت ما را حفظ کرده.

البته در این گونه حوادث همه ما باید خودمان را نشان بدهیم و به وظیفه‌مان عمل کنیم. قرآن می‌فرماید: والمؤمنون و المؤمنات بعضهم اولیا بعض، همه ما نسبت به هم همدیگر رابطه‌ و الایی داریم، همه باید احساس سرپرستی و دلسوزی نسبت به همدیگر داشته باشیم. بعد می‌فرماید: یأمرون بالمعروف و ینهون عن المنکر، خوبی‌ها را باید ترویج کنیم؛ البته آقای استاندار در سفر قبلی هم به من گفت در کل استان همین کار را می‌کنیم که هیچ گدای متجاهری، هیچ معتاد متجاهری در شهر ما و بعد ان شا الله در استان ما وجود ندارد، این خیلی مهم است.

امر به معروف یعنی همین. امر به معروف دنیای وسیعی دارد. همه نیکی‌ها، همه خوبی‌ها، همه کارهای پسندیده امر به معروف است؛ باید همدیگر را به نیکی‌ها و خوبی‌ها دعوت کنیم. یکی از آنها هم تمیز بودن خیابان است، یکی از آنها هم نبودن معتاد است، یکی از آنها هم نبودن گدا در خیابان است، یکی از آنها هم رسیدگی به امور مردم است. خدا نیلورد آن روزی را که یک سرپرست خانواده شب وارد خانه شود و در برابر همسرش یا بچه‌هایش خجالت زده شود.

آنهایی که در زندگی فقر نکشیده‌اند، شاید ندانند این حرف‌ها یعنی چه؟ اما آنهایی که فراز و نشیب زندگی را دیده‌اند می‌دانند چقدر سخت است که آدم وارد خانه شود، فرزندش، همسرش، مادر پیرش چیزی بخواهد و او نتواند برآورده کند. ما باید به فکر باشیم، به فکر همسایه باشیم؛ اینکه در اسلام آمده تا چهل خانه همسایه است؛ یعنی باید مراقبت کنیم، حواسمان باشد همسایه کناری ما چه می‌کند؟ اگر گرفتاری دارد، کمک کنیم و به آنها برسیم. این همه راجع به صلۀ رحم تأکید شده؛ یعنی اقوام، دوستان و نزدیکان ما مسئله دارند، رفقا و دوستان یک مسئله دارند، مؤمنین، انسان‌ها، این خیلی مهم است که کمک کنیم، در کنار هم باشیم، دست همدیگر را بگیریم.

یکی از کارهایی که باید انجام بگیرد این است که چه کار بکنیم که اگر چنین حادثه‌ای رخ داد ما زودتر بفهمیم و زودتر اطلاع بدهیم. به هر حال این حوادث گاهی پیش می‌آید. وسائل ارتباط جمعی و سازمان‌هایی که وظایف خاص دارند، سازمان هواشناسی اگر نباشد، اگر اطلاعیه ندهد، اگر نگوید فردا باران شدید است، اگر نگوید پس فردا معابر ما را آب می‌گیرد، خیلی شرایط بدتر می‌شود. خود این باعث می‌شود حواس مردم جمع شود، اگر وسائل ارتباطی نباشد، اگر صدا و سیما نباشد، اگر روزنامه‌ها نباشد، اگر همین وسائل ارتباطی فضای مجازی در اختیار ما نباشد، از کجا می‌توانیم بفهمیم؟ همین حوادث جاده‌ای که الان اشاره شد، همین وسائل ارتباطی می‌تواند به ما کمک کند. به ما بگوید این جاده شلوغ است، الان نروید. آن جاده خلوت است، اینجا پیچ خطرناک دارد، اینجا لغزندگی دارد، اینجا مه دارد.

امروز وسائل ارتباط جمعی و فضای مجازی دنیای جدیدی را برای ما درست کرده است که باید حواس مان باشد، یک خطراتی هم برای جوان‌های ما هست که باید حواس مان جمع باشد. مثل چاقویی که خیلی برنده است وقتی بر می‌داری که میوه را پوست بکنی دائم باید حواست جمع باشد، یک ذره غفلت کنی دستت را می‌برد؛ این فضای مجازی مثل همان چاقوی تیز برنده است که آدم می‌خواهد برای میوه استفاده کند یا برای هدف مشروع، ولی باید حواست جمع باشد که بسیار برنده است، مخصوصاً جوان‌های ما باید آگاهی و هوشیاری کنند.

الان شما با این وسائل ارتباط جمعی در خانه نشسته‌اید می‌توانید صدلی هواپیما رزرو کنید، در خانه نشسته‌اید می‌توانید پول آب و برق بدهید، در خانه نشسته‌اید می‌توانید پول‌تان را به حساب شخص دیگری منتقل کنید، در خانه نشسته‌اید می‌توانید بفهمید کدام جاده شلوغ است، کدام جاده خلوت است؛ با اینها یک تحول بزرگ در دنیای امروز به وجود آمده. حالا بعضی‌ها می‌گویند برای چه این قدر دنبال اینترنت برای روستاها هستید؟ یک وقتی یکی از دوستان به من گفت: شما در روستاها به فکر آب و برق باشید. آنها این چیزها را نمی‌خواهند. گفتم روستای امروز با روستای دیروز من و تو فرق کرده، من هم روستایی زاده‌ام و آن آقا هم روستایی زده بود، گفتم روستای امروز با روستای من و تو خیلی فرق کرده.

امروز در جامعه ما شرایط خاصی است. مگر می‌شود؟ مردم روستاهای ما باید آگاه باشند، بیدار باشند، از لحاظ علم، اطلاعات. یک روستای بالا دستی با همین وسائل ارتباط جمعی می‌تواند به روستای پایین دستی خبر بدهد که سیل آمده. من بچه که بودم سیل را دیدم. اولین علامت سیل صدای آن است، اصلاً قبل از اینکه شما سیل را ببینید، از چند کیلومتر

آن طرف تر صدای سیل را می‌شنوی. صدایی که می‌آید، آن صدا نشان می‌دهد که سیل می‌آید؛ اولین علامتی که سیل می‌دهد این است. به محض اینکه متوجه می‌شود سیل می‌خواهد بیاید با همین وسائل ارتباط جمعی به روستای پایین دستی خبر می‌دهد، آن یکی به روستای پایین دستی و به دوستان دیگرش خبر می‌دهد.

الان باید بتوانیم از وسائل ارتباط جمعی استفاده کنیم برای اینکه خسارت‌های این حوادث کاسته شود، این یک وظیفه‌ی ماست.

وظیفه‌ی دوم وظیفه‌ای است که به هر نحوی حادثه پیش آمده، همه باید به صحنه بیاییم، دولت یک وظیفه دارد، مقامات محلی یک وظیفه دارند، مردم یک وظیفه دارند، همه باید در کنار هم بیایند و شرایط را هموار کنند؛ حالا یک آدمی است که می‌بینید زندگی او خوب بوده، شرایط مشکلی هم نداشته ولی سیل آمده و همه زندگی او را برده، الان شب در جایی که باید بخوابد، فرزندش باید بخوابد، یا سرپرست خودش را خدای ناکرده از دست داده، فرزندش را از دست داده، خیلی شرایط سخت و مشکلی است.

حالا بنیاد مسکن همیشه در این گونه حوادث وظیفه‌ی سنگینی را بر عهده دارد و خوب هم وارد عمل می‌شود. ما از اول ریاست جمهوری در همان ماه اول، اولین حادثه را در بوشهر داشتیم با آقای تابش به آنجا رفتیم؛ البته آنجا زلزله آمده بود و حوادثی بود که سرعت عمل بسیار مهم است. اولاً کسی که سرپرست را از دست داده، سرپرست خانواده ندارد، شما باید مسکن را برای او بسازید. دولت هم به عهده می‌گیرد. اگر کسی سرپرست خودش را از دست داده، خانواده‌ی بی سرپرست است. مثل همین جوان عزیز که ما امروز دیدیم یک جوان باقی مانده، پدر، مادر، همه را از دست داده، یا موارد مشابه دیگر.

آنهایی که سرپرست را از دست داده‌اند ما خانه را برای آنها بسازیم، بر عهده بگیریم، مخارج او را هم بر عهده بگیریم، دولت این را متقبل می‌شود. آنهایی که سرپرست دارند، حالا ما باید کمک کنیم. برای ساخت خانه خود باید کمک کنیم، بلاعوض، تسهیلات یا هرگونه که می‌توانیم کمک کنیم، پیشنهادهای هم به دست من رسیده که اینها را دنبال می‌کنم. پس ما باید در زمینه جبران خسارت فوری وارد عمل شویم؛ مسئله کشاورزی خیلی مهم است. این رقمی که اعلام شد ۱۸ هزار هکتار است. ۱۸ هزارهکتار مزرعه، ۴ هزار هکتار باغات، رقم بالایی است. وقتی گل و لای در مزرعه می‌آید، چون من فرزند روستایم اینها را دیده‌ام، وقتی سیل و گل و لای می‌آید، برای باغ‌ها چه حادثه‌ای پیش می‌آید، مخصوصاً اگر گل و لای یک مقدار ارتفاع پیدا کند، خیلی سخت است.

برای کشاورزی ما باید کمک کنیم، همه زندگی کشاورز همان است، جز کشاورزی و باغ چیز دیگری ندارد، ما باید کمک کنیم سریع مشکلاتشان را حل کنیم، کارهای زیر بنایی هم که معلوم است، آقای مهندس چیت چیان گفتند آب و برق، مشکلاتی که ایجاد می‌شود، جاده است، آقای دکتر آخوندی اینجا هستند. به هر حال آنهایی که زیر بنایی است، دولت باید وارد عمل شود.

من واقعاً هم از هلال احمر و هم از همه نیروهای امدادی، همه نیروهای مسلح و نیروی انتظامی متشکر هستیم، به موقع و سریع عمل کردند. امروز هم شرایط هلال احمر از لحاظ امکانات هوایی بهتر از سال‌های پیش است، ان شا الله بهتر هم خواهد شد. شرایط الان آنها نسبت به گذشته خیلی بهتر است؛ از لحاظ تعداد هلی‌کوپترها، امکانات، تجهیزات، انبارهای استانی. من همان لحظات اول تلفنی با آقای استاندار صحبت کردم، با آذربایجان غربی و اردبیل هم تلفنی صحبت کردم. دیدم الحمدلله استان‌ها آمادگی کامل برای این گونه حوادث دارند و همه مجهز هستند.

من باید تشکر و سپاسگزاری کنم از همهٔ آنهایی که مسئولیت بحران را بر عهده دارند؛ از وزارت کشور که باری سنگین را بر عهده دارد. از مسئول ستاد بحران آقای مهندس نجار، از همهٔ دوستان، آنهایی که بار سنگینی را واقعاً در حوادث و بحران‌ها بر دوش دارند و به خوبی انجام می‌دهند، از آنها ممنون و متشکر هستیم. امیدواریم شاهد خبرهای خوش باشیم؛ البته باران، باران رحمت برای استان و همه ما بود، حالا در کنارش مشکلاتی هم به وجود آورد که این مشکلات را باید جبران کنیم و ان‌شالله خداوند باز هم نعمات و رحمت خودش را بر مردم عزیز این استان و ایران نازل کند.

و السلام علیکم و رحمه الله و برکاته